

Міністерство освіти і науки України
Департамент освіти і науки Одеської обласної державної адміністрації
Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського»

МУЗИЧНА ТА ХОРЕОГРАФІЧНА ОСВІТА В КОНТЕКСТІ КУЛЬТУРНОГО РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА

**Матеріали та тези II Міжнародної конференції
молодих учених та студентів
Том 1**

(до 200-річчя ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського»
до 50-річчя факультету музичної та хореографічної освіти)

(6-7 жовтня 2016 року)

ОДЕСА 2016

<i>МЕТОДОЛОГІЯ КОМПАРАТИВНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ У СФЕРІ ХОРЕОГРАФІЧНОЇ ОСВІТИ</i>	133
ПАВЛЕНКО О. М.	
<i>ВИКОРИСТАННЯ МУЗИЧНО-КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОЦЕСІ РОЗВИТКУ ЗВУКОВИСОТНОГО СЛУХУ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ МУЗИКИ</i>	135
ПАРХОМЕНКО О. М.	
<i>ПАТРІОТИЧНЕ ВИХОВАННЯ СТУДЕНТІВ ЗАСОБАМИ УКРАЇНСЬКОГО ХОРЕОГРАФІЧНОГО МИСТЕЦТВА</i>	138
ПОЛЯКОВА А. С.	
<i>ПЕДАГОГІЧНІ СИТУАЦІЇ СТАНОВЛЕННЯ МУЗИЧНО-РИТМІЧНОЇ КУЛЬТУРИ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ</i>	142
РЕВЕНЧУК В. В.	
<i>ДО ПРОБЛЕМИ ВЗАЄМОДІЇ ВИКЛАДАЧА ТА СТУДЕНТА У ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ ГРИ НА ФОРТЕПІАНО</i>	147
РОСТОВСЬКА І. О.	
<i>РОЛЬ ІНТУЇЦІЇ ТА ЕМОЦІЙ В МИСТЕЦТВІ МУЗИКИ</i>	150
РОСТОВСЬКА Ю. О.	
<i>ПРОФЕСІЙНІ ПЕРЕКОНАННЯ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ХОРЕОГРАФІЇ: МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ</i>	153
СОЛОЩЕНКО В. М.	
<i>ПАРНИЙ БАЛЬНИЙ ТАНЕЦЬ ВАЛЬС У АВСТРІЇ: ГЕНЕЗА РОЗВИТКУ</i>	156
СПІЛІОТІ О. В.	
<i>ПРОБЛЕМА РОЗВИТКУ ВНУТРІШНЬОГО СЛУХУ В СУЧАСНІЙ МУЗИЧНІЙ ПЕДАГОГІЦІ</i>	158
СТЕПАНОВ В. А.	
<i>ЕСТЕТИЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ МУЛЬТИМЕДІЙНОГО АРАНЖУВАННЯ У ФАХОВІЙ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ МУЗИКИ</i>	161
СУНЬ ПЕНФЕЙ	
<i>МЕТОДИ РОЗВИТКУ НАВЬКОВ СЕМІОТИЧЕСКОГО ОСМЫСЛЕНИЯ ХУДОЖЕСТВЕННЫХ ТЕКСТОВ В СОВРЕМЕННЫХ УСЛОВИЯХ ВЗАИМОДЕЙСТВИЯ НАЦИОНАЛЬНЫХ КУЛЬТУР</i>	164
ТАНЬ СІЯО	
<i>БІНАРНА СУТНІСТЬ ЛОГІЧНОЇ ТА ЕМОЦІЙНОЇ СКЛАДОВИХ СПРИЙНЯТТЯ ФОРТЕПІАННИХ ТВОРІВ ВІДЕНСЬКОЇ КЛАСИКИ</i>	167
ТЕРЕЩЕНКО С. В.	
<i>ХУДОЖНЬО-ЕСТЕТИЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ІНТЕГРОВАНІХ УРОКІВ МУЗИКИ У РОЗВИТКУ КРЕАТИВНОСТІ ПІДЛІТКІВ</i>	169
ТКАЧЕНКО І. О.	
<i>ЗМІСТ ВИЩОЇ ХОРЕОГРАФІЧНОЇ ОСВІТИ В НІМЕЧЧИНІ</i>	173
У СІНМЕЙ	
<i>ОСНОВНІ ФУНКЦІЇ ПРОЦЕСУ НАВЧАННЯ МАЙБУТНІХ МАГІСТРІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА</i>	176
ХЕ СЮЕФЕЙ	

сприйняття та усвідомлення змісту музичних творів віденських класиків, оскільки ці фортепіанні твори складають фундамент фортепіанного репертуару майбутніх учителів музичного мистецтва.

Поза єдності логічного та емоційного компонентів осягнення мистецьких творів, опори на усвідомлене і підсвідоме існування художньої реальності образне пізнання не може бути скерованим у педагогічному процесі та бути результативним як продукт навчальної та виконавської діяльності, оскільки поза відтворення за допомогою опанування логічних структур в класичній музиці та емоційного переживання музики залишиться нездійсненим розкриття музичного змісту фортепіанних творів при їх виконанні на музичному інструменті.

Класицизм як стильовий напрям в музиці означений одним з етапів розвитку мистецтва, розкрив метод художнього відтворення змісту в музиці, який полягав у розкритті його в розвитку, зіткненні смислових і художньо-образних конфлікуючих елементів. Композитори-класики створили струнку логічну систему побудови музичних творів, зокрема побудови сонатної музичної форми, конкретної системи жанрів і форм. Фундаторами нового стильового спрямування стали представники віденської класики, які саме за рахунок єдності логічної та емоційної складових їх сприйняття й усвідомлення змогли зберегти значення свого музичного художньо-смислового надбання дотепер.

Зрозуміло, що готовність до сприйняття та відтворення музичних творів віденських класиків є одним з головних завдань комплексної фортепіанної підготовки майбутніх учителів музики, а створення необхідних педагогічних умов формування логічного та емоційного сприйняття класичної спадщини – необхідне завдання викладачів у фортепіанному класі.

З довідкової літератури відомо, що когнітивний розвиток торкається всіх видів розумових процесів (сприйняття, пам'ять, формування суджень, формулювання понять, логіка тощо).

Бінарна сутність логічного й емоційного компонентів процесу сприйняття та відтворення музичних творів у фортепіанному навчанні передбачає звертання уваги викладача до інтелектуального потенціалу студентів і забезпечення цього процесу емоційними важелями усвідомлення естетичної сутності музично-художніх образів шляхом застосування специфічних засобів їх творення на фортепіано. Активізація логічних підходів має співіснувати зі стимулюванням емоційно-чуттєвих реакцій студентів, забезпечуючи єдність відтворення композиторського задуму і власного творчого розкриття цього задуму піаністом під час виконання фортепіанних творів віденських класиків.

Понятійне осмислення та емоційне забарвлення – це дві складові єдиного акту музичної діяльності. Не можна спонукати майбутнього вчителя музичного мистецтва до глибокого проникнення в сутність музичного твору, оминаючи логічні засоби усвідомлення художнього змісту. Формування сучасних мистецьких поглядів, музичного кругозору, художніх понять і суджень унеможливиться в навчальному процесі без розвитку культури емоцій студента, стимулювання його емоційно-чуттєвих реакцій.

Валентина Шацька наприкінці ХХ століття підкреслювала, що логічне мислення в художньому навчанні не можна відірвати від прагнення зробити музичне мистецтво предметом яскравого емоційного переживання. «Будь-які спроби відірвати раціональне і емоційне в художньому пізнанні неодмінно і невідворотно приведуть до його спотворення і руйнації» [1, с. 87].

Література

1. Шацькая В. Н. Музыкально-эстетическое воспитание детей и юношества. – М. : Педагогика, 1975. – 197 с.

ТЕРЕЩЕНКО С. В.

(Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького)

ХУДОЖНЬО-ЕСТЕТИЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ІНТЕГРОВАНІХ УРОКІВ МУЗИКИ У РОЗВИТКУ КРЕАТИВНОСТІ ПІДЛІТКІВ

Актуальність вивчення інтеграції музичного навчання і художнього виховання в середній освіті полягає в тому, що сучасна система освіти реформується і оновлюється у зв'язку із соціальними запитами, які висуваються до школи та спрямовують її діяльність на формування високо освіченої, інтелектуально розвиненої особистості з цілісним уявленням картини світу, розумінням глибинних зв'язків, явищ і процесів. Проблема всебічного, гармонійного розвитку учня посідає одне з чільних місць у системі естетичного виховання в сучасній школі. Зазначені реалії усе більше привертають увагу та інтерес дослідників до проблем оптимального використання розвивальних засобів мистецтва. У діючих та оновлених програмах з музичного мистецтва (Л.Масол, Б.Фільц та ін.), розроблених відповідно до Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти (2011р., 2016р.), наголошується, що організаційно-методична система викладання музичного мистецтва в загальноосвітній школі має спрямовуватися на розвиток таких якостей учнів, як самостійність, творчість, інтегровані уроки музики повинні забезпечувати умови для самореалізації та духовно-естетичного самовдосконалення школярів, розкривати їх творчі можливості, давати можливість учням самостійно виразити себе у творчій мистецькій діяльності [1].

В умовах громадського обговорення в Україні Концептуальних засад реформування загальноосвітньої школи оновленої наукової рефлексії набуває теоретичне обґрунтування інтеграції особистісного, діяльнісного і компетентнісного підходів у шкільній практиці інтегрованих уроків мистецтва. Адже саме вона виступає невичерпним джерелом виховання цілісної особистості. Інтеграція (від лат. integration – відновлення, поповнення) – це вища форма взаємодії, яка передбачає такі інтегруючі чинники як взаємовплив, взаємозв'язок,

взаємопроникнення елементів на основі принципу конструювання цілісності. Як зазначає Л.М. Масол, поліцентричний вид інтеграції передбачає виділення двох або більше домінантних змістових ліній – музичного та образотворчого мистецтва, які органічно поєднуються з іншими змістовими лініями синтетичних мистецтв – хореографією, театром, кіно, цирковим мистецтвом [3].

У процесі нашого дослідження зроблено висновки про те, що реалізація зазначених державних і програмних завдань на інтегрованих уроках мистецтва актуалізує й водночас методологічно орієнтує сучасного вчителя на віднайдення педагогічних засобів розвитку загальних і художніх здібностей, асоціативно-образного мислення, художньої спостережливості. Саме вони, на нашу думку, зумовлюють зміст педагогічного супроводу формування творчо-діяльнісних компетентностей, розвиток креативності, як провідної компетентності у структурі особистості учня підліткового віку. У такому контексті, одним із шляхів подолання розрізненості, фрагментарності в засвоєнні школярами-підлітками знань з дисциплін художньо-естетичного циклу, до яких належать інтегровані уроки музики, у забезпеченні цілісного сприймання й усвідомлення навчального мистецького матеріалу є інтегративна спрямованість шкільного навчання й виховання. Спираючись на гносеологічний потенціал соціально-гуманітарного знання, сформульований у результаті контент-аналізу наукових позицій Г.Айзенка, А.Алейникова, М.Басова, Д.Богоявленської, Л.Божович, Дж.Брунера, Л.Виготського, Дж.Гілфорда, К.Завалко, А.Маслоу, В.Моляко, С.Сисоевої, Б.Юсова, Г.Падалки, О.Ребрової, О.Ростовського, Н.Сегеди, Т.Холод, О.Щолокової та інш., ми розглядаємо креативну компетентність учня як самостійний особистісно-діяльнісний емерджент (новоутворення) креативності, інтегральну багатофакторну інтелектуальну властивість особистості, що є поєднанням психічних властивостей (мислення, уваги, уяви), які у процесі мистецького впливу на особистість набувають якостей асоціативно-образного

мистецького мислення, творчої уяви та художньої спостережливості. Особливої уваги креативна компетентність набуває у навчально-творчій діяльності підлітка і виступає головним чинником сприйняття ним мистецтва

Водночас, актуальності набувають практиологічні тенденції, які утворились у сучасній педагогіці музичної освіти, що визначають успішність формування креативності особистості школяра-підлітка та сприяють розв'язанню проблеми творчого самовираження школярів засобами музичного мистецтва [4].

Отже, інтегровані уроки музики мають велике значення і безмежний художньо-естетичний потенціал в реалізації як соціокультурних очікувань так і сучасної освітньої практики щодо креативної особистості учня. Специфіка розвитку креативності на інтегрованих уроках музики стає важливою складовою навчального процесу і полягає у трансформуванні мистецьких знань, практичного досвіду та ціннісних орієнтацій школярів-підлітків у художньо-естетичні компетентності, що стають сформованими особистісними якостями.

Література

1. Закон України Про загальну середню освіту від 13.05.1999 № 651-XIV

2. Компетентнісний підхід в освіті: теоретичні засади і практика реалізації: матеріали методол. семінару 3 квіт. 2014 р., м.Київ: [у 2 ч.]. Ч.1 / Нац. акад. пед. наук України; [редкол.: В.Г. Кремень, В.І. Луговий, та ін.] – К.: Ін-т обдарованої дитини НАПН України, 2014 –370 с.

3. Масол Л. Методика навчання мистецтва у початковій школі : Посібник для вчителів/ Л.М.Масол, О.В. Гайдамака, Е.В. Белкіна, О.В. Калініченко, І.В. Руденко. – Х. : Веста : Видавництво «Ранок», 2006. – 256 с.

4. Сегеда Н. А. Практиологічні тенденції розв'язання проблеми творчого самовираження школярів у світових музично-методичних ідеях кінця XX–початку XXI століття / Н. А.Сегеда // Науковий вісник Мелітопольського державного педагогічного університету: зб. наук. статей / Мелітополь, 2014 – Вип. 2 (11). – С. 142-147., с. 146

Ред.кол.: І. П. Аносов (голов.ред.) та ін. – Мелітополь, 2014 – Випуск 2 (11). – С. 142-147., с.146

ТКАЧЕНКО І. О.

(Сумський державний педагогічний університет імені А. С.Макаренка)

ЗМІСТ ВИЩОЇ ХОРЕОГРАФІЧНОЇ ОСВИТИ В НІМЕЧЧИНІ

Важливе місце у формуванні художньо-естетичного розвитку молоді займає хореографічне мистецтво, здатне розвивати почуття прекрасного, вдосконалити високі естетичні смаки, вміння розуміти і оцінювати красу і багатство танцю. Розвиток цих здібностей відбувається під час уроків хореографічному мистецтву у школах, студіях і особливо у вищих навчальних закладах, де відбувається професійна підготовка фахівців хореографії. Багатий, а головне інноваційно-творчий досвід у цій галузі має Німеччина.

Підготовка майбутніх хореографів у німецьких вищих мистецького профілю синтезує виконавський, педагогічний і балетмейстерський аспекти хореографічної професії. Крім того, частиною навчального процесу є постійні майстер-класи запрошених іноземних педагогів-хореографів та балетмейстерів, а також танцівників та балерин провідних німецьких театрів, що демонструють власну техніку та методику навчання танцю.

Вища хореографічна освіта Німеччини відбувається у вищих школах музики і театру, або музики, театрального й хореографічного мистецтва, де можливим є вивчення театрального мистецтва, танцю і танцювальної педагогіки, режисури, а також танцювальної терапії. Зауважимо, що хореографічна підготовка фахівців здійснюється, також, і в спортивних університетах [3].

Німецька вища хореографічна освіта має особливу специфіку навчання і відзначається великою кількістю практичних і теоретичних дисциплін. Крім того, характеризується добровільним вибором предметів для